

Bruksela, 10 marca 2023 r.
(OR. en)

Międzyinstytucjonalny numer
referencyjny:
2022/0396(COD)

6705/1/23
REV 1

ENV 163
MI 133
ENT 34
IND 67
CONSOM 54
COMPET 135
CODEC 242

NOTA

Od:	Sekretariat Generalny Rady
Do:	Rada
Dotyczy:	Wniosek dotyczący rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady w sprawie opakowań i odpadów opakowaniowych, zmieniającego rozporządzenie (UE) 2019/1020 i dyrektywę (UE) 2019/904 oraz uchylającego dyrektywę 94/62/WE – Debata orientacyjna

1. 30 listopada 2022 r. Komisja przyjęła wniosek dotyczący rozporządzenia w sprawie opakowań i odpadów opakowaniowych. Ma on na celu zapobieganie wytwarzaniu odpadów opakowaniowych, zwiększenie wysokiej jakości recyklingu i stworzenie rynku surowców wtórnych, a jednocześnie ułatwia informowanie konsumentów i sprzyja tworzeniu nowych możliwości biznesowych. W ramach tego wniosku ustanowione zostaną wymogi w zakresie zrównoważoności i ograniczenia dotyczące substancji chemicznych, a kryteria dotyczące rozszerzonej odpowiedzialności producenta, wymogi dotyczące etykietowania i oznakowania oraz wymogi informacyjne zostaną zharmonizowane.
2. 5 grudnia 2022 r. Komisja przedstawiła wniosek ustawodawczy oraz dotyczącą go ocenę skutków Grupie Roboczej ds. Środowiska. Grupa robocza omawiała wniosek podczas kolejnych 4 posiedzeń.

3. Aby ukierunkować debatę dotyczącą wyżej wymienionego wniosku ustawodawczego, która odbędzie się na najbliższym posiedzeniu Rady ds. Środowiska 16 marca 2023 r., prezydencja przygotowała dokument informacyjny i dwa pytania, przedstawione w załączniku do niniejszej noty.
-

Wniosek dotyczący rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady w sprawie opakowań i odpadów opakowaniowych, zmieniającego rozporządzenie (UE) 2019/1020 i dyrektywę (UE) 2019/904 oraz uchylającego dyrektywę 94/62/WE
– Debata orientacyjna –

Dokument informacyjny prezydencji oraz pytania do ministrów

Choć współczynniki recyklingu zwiększają się w UE, ilość odpadów powstająca z opakowań wzrasta szybciej niż poziomy recyklingu. W ostatnim dziesięcioleciu ilość odpadów opakowaniowych wzrosła o ponad 20% i oczekuje się, że wzrośnie o kolejne 19 % do 2030 r, jeżeli nie zostaną podjęte żadne działania. Prognozuje się, że do 2030 r. ilość odpadów opakowaniowych z tworzyw sztucznych wzrośnie o 46%. Rosnące ilości odpadów opakowaniowych oznaczają większe skutki dla środowiska, w tym zwiększone i nieefektywne wykorzystanie zasobów, negatywny wpływ na klimat, zaśmiecenie, nadmierne wykorzystywanie substancji potencjalnie niebezpiecznych w opakowaniach i gwałtownie nasilające się wyzwania w zakresie gospodarowania odpadami, w tym recykling niskiej jakości, nadmiarowe składowanie na wysypiskach, spalanie lub wywóz odpadów po końcu przydatności do użycia.

Szacuje się, że całkowite obroty w UE związane z produkcją opakowań i gospodarowaniem odpadami opakowaniowymi wynoszą 370 mld EUR. Transformacja sektora opakowań i odpadów opakowaniowych odgrywa zatem istotną rolę w procesie przekształcania Europy w czystą, zrównoważoną gospodarkę o obiegu zamkniętym, zgodnie z Europejskim Zielonym Ładem, i ma duży potencjał w tym zakresie. W nawiązaniu do planu działania Komisji na rzecz gospodarki o obiegu zamkniętym Rada w swoich konkluzjach z dnia 4 października 2019 r. (dok. 12791/19) stwierdziła m.in., że wszystkie opakowania z tworzyw sztucznych wprowadzane do obrotu w UE powinny do 2030 r. być zdatne do ponownego użycia lub recyklingu, że zdolności w zakresie sortowania i recyklingu w UE powinny wzrosnąć czterokrotnie i zwróciła się do Komisji o podjęcie dalszych działań.

30 listopada 2022 r. Komisja przyjęła nowy wniosek ustawodawczy dotyczący rozporządzenia w sprawie opakowań i odpadów opakowaniowych oparty na przeglądzie dyrektywy w sprawie opakowań i odpadów opakowaniowych (94/62/WE). Ma on na celu zapobieganie wytwarzaniu odpadów opakowaniowych, zwiększenie wysokiej jakości recyklingu i stworzenie rynku surowców wtórnych, a jednocześnie ułatwia informowanie konsumentów, sprzyja tworzeniu nowych możliwości biznesowych i zmniejsza zależność UE od przywozu surowców i paliw kopalnych.

Stan prac w Radzie

Podczas prezydencji szwedzkiej wniosek dotyczący rozporządzenia w sprawie opakowań i odpadów opakowaniowych omawiany był na czterech posiedzeniach Grupy Roboczej ds. Środowiska, przed posiedzeniem Rady ds. Środowiska, i oczekuje się zakończenia pierwszej analizy wniosku. Ogólnie rzecz biorąc, państwa członkowskie wyraziły poparcie dla nadrzędnych celów przedmiotowego wniosku, ale jednocześnie poprosiły o wyjaśnienia, a w odniesieniu do niektórych części wniosku – zgłosiły wątpliwości.

Tematy do dyskusji

Z myślą o zapewnieniu wytycznych dla przyszłych prac Grupy Roboczej ds. Środowiska, prezydencja proponuje, by 16 marca 2023 r. Rada ds. Środowiska zajęła się poniższymi dwoma tematami.

Ogólny poziom ambicji dotyczących nowego systemu opakowań

Wniosek ma na celu odwrócenie szkodliwej dla środowiska tendencji do zwiększania ilości odpadów opakowaniowych oraz stosowanie zasad gospodarki o obiegu zamkniętym poprzez wprowadzenie w całej UE nowych celów i zharmonizowanych wymogów w zakresie zrównoważoności. Wymogi te obejmują przepisy dotyczące substancji potencjalnie niebezpiecznych, zdolności do recyklingu, zawartości materiałów z recyklingu, opakowań kompostowalnych, minimalizowania ilości stosowanych opakowań i opakowań wielokrotnego użytku. Ustala się cele w zakresie ograniczenia ilości odpadów opakowaniowych, zwiększenia ponownego użycia i powtórnego napełniania w poszczególnych sektorach i dla różnych formatów opakowań i w zakresie określania współczynnika zawartości materiałów z recyklingu. Cele w zakresie recyklingu pozostają takie same jak w obowiązującej dyrektywie w sprawie opakowań.

W nowych przepisach wprowadza się szereg obowiązków podmiotów gospodarczych i zasady dotyczące zharmonizowanego etykietowania opakowań i pojemników na odpady z myślą o stworzeniu istotnej wartości dodanej dla przemysłu oraz ułatwienie sortowania odpadów opakowaniowych przez konsumentów. Wniosek zawiera również przepisy dotyczące gospodarowania opakowaniami i odpadami opakowaniowymi, a także zielonych zamówień publicznych.

Ostatnie wydarzenia geopolityczne ujawniły zależność UE od przywozu surowców i paliw kopalnych. Szacuje się, że proponowane środki dotyczące zawartości materiałów z recyklingu zmniejszyłyby zapotrzebowanie UE na paliwa kopalne o 3,1 mln ton rocznie (niemal ¼ paliw kopalnych potrzebnych obecnie do produkcji opakowań z tworzyw sztucznych). Ogólnie rzecz biorąc, w proponowanym rozporządzeniu wskazuje się, że przejście na gospodarkę o bardziej zamkniętym obiegu w zakresie opakowań przyniosłoby takie korzyści, jak wzmocnienie pozycji konsumentów, zmniejszenie negatywnego wpływu na środowisko i na zdrowie ludzi, zmniejszenie zależności od przywozu, stymulowanie innowacji i pobudzanie wzrostu gospodarczego, a także zmniejszenie niepotrzebnych wydatków gospodarstw domowych.

Innowacje i transformacja w celu zapobiegania powstawaniu odpadów

Zgodnie z hierarchią postępowania z odpadami jednym z głównych celów wniosku jest zapobieganie powstawaniu odpadów opakowaniowych, w szczególności poprzez minimalizowanie ilości stosowanych opakowań, ograniczanie zbędnych opakowań oraz sprzyjanie rozwiązaniom w zakresie opakowań wielokrotnego użytku i wielokrotnego napełniania. Oprócz tych środków na szczęblu UE Komisja proponuje, by państwa członkowskie zobowiązane były do przyjęcia środków krajowych dostosowanych do warunków lokalnych, tak aby osiągnąć cele zakładające ograniczenie wytwarzania odpadów opakowaniowych o 5 % do 2030 r., o 10 % do 2035 r. i o 15 % do 2040 r. – w porównaniu z poziomami z 2018 r.

W proponowanym rozporządzeniu dwoma elementami najbardziej przyczyniającymi się do ograniczenia – na szczęblu UE – wytwarzania odpadów są: proponowany zakaz stosowania zbędnych opakowań, takich jak stosowane w sektorze hotelarskim, restauracyjnym i sektorze handlu detalicznego niektóre opakowania jednorazowego użytku, których można uniknąć, oraz zobowiązanie przedsiębiorstw do zawarcia w swojej ofercie dla konsumentów określonego odsetka swoich produktów w opakowaniach wielokrotnego użytku lub wielokrotnego napełniania, na przykład w przypadku napojów i posiłków na wynos lub w dostawach w ramach handlu elektronicznego. Oczekuje się, że wyznaczenie odnośnych celów będzie pomagać w promowaniu innowacyjności i upowszechniać rozwiązania polegające na ponownym użyciu i powtórnym napełnianiu. Wymogi ustanowione w odniesieniu do poszczególnych produktów powinny przyczynić się do zwiększenia inwestycji w innowacyjne i przyjazne dla środowiska opakowania i nowe modele biznesowe o obiegu zamkniętym.

Pytania do ministrów

Z myślą o udzieleniu wytycznych dla kontynuowania prac nad proponowanym rozporządzeniem prezydencja zwraca się do ministrów o udzielenie odpowiedzi na następujące dwa pytania:

- 1. Jak oceniają Państwo przewidziany w przedmiotowym wniosku ogólny poziom ambicji w zakresie odwrócenia szkodliwych i kosztownych tendencji związanych z opakowaniami i odpadami opakowaniowymi oraz jakie elementy wniosku uważają Państwo za najbardziej odpowiednie i aktualne w tym względzie?*
 - 2. Jakie środki mają największe znaczenie dla zapobiegania powstawaniu odpadów opakowaniowych i wspierania innowacyjnych rozwiązań w UE?*
-